

Līdzekļu pārvaldītājs
VAIRO IPAS

Turētājbanka
"Swedbank" AS

Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu ieguldījumu plāna “Adaptīvais ieguldījumu plāns VAIRO 1970-1979” prospekts

Šis ieguldījumu plāna prospekts apstiprināts VAIRO IPAS valdes sēdē 2023. gada 27. jūlijā un reģistrēts Latvijas Bankā 2023. gada 26. septembrī.

Šis prospekts ir pielikums Nr. 1a līgumam par Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanu, kas slēgts starp Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūru un VAIRO 2023. gada 29. septembrī un kura darbības termiņš ir 2032. gada 31. decembris.

Ieguldījumu plāna prospektu un citu informāciju par ieguldījumu plānu un līdzekļu pārvaldītāju var atrast VAIRO IPAS mājas lapā www.vairo.lv kā arī saņemt VAIRO birojā (Baložu iela 20a, Rīga, LV-1048) darba dienās no plkst. 9:00 līdz 17:00. Ieguldījumu plāna prospekts pieejams arī Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā un tās filiālēs.

Grozījumi nr.	Prospekts un tā grozījumi apstiprināti IPAS “VAIRO” valdē:	Prospekts un tā grozījumi reģistrēti Latvijas bankā:
1	2023. gada 27. jūlijā	2023.gada 26. septembrī
2	2023. gada 13. oktobrī	2023.gada 31. oktobrī

1 Satura rādītājs

1	Satura rādītājs	2
2	Lietoto terminu un saīsinājumu skaidrojums	3
3	Darījumu ar ieguldījumu plāna līdzekļiem un ieguldījumu plāna pārvaldīšanas izmaksu un atlīdzības kopsavilkums	4
3.1	Maksimālie maksājumi par Plāna pārvaldi	4
3.2	Atlīdzība Līdzekļu pārvaldītājam un Turētājbankai un trešajām personām, kurām atlīdzību maksā no Plāna līdzekļiem	4
3.3	Citi maksājumi	5
4	Ieguldījumu politika un ieguldījumu ierobežojumi	6
4.1	Ieguldījumu politika	6
4.2	Plāna aktīvu sadalījums	9
4.3	Finanšu instrumenti, kuros drīkst ieguldīt Plāna līdzekļus	10
4.4	Ieguldījumu ierobežojumi	10
4.4.1	Finanšu instrumenti, kuros neveic ieguldījumus	10
4.4.2	Ierobežojumi ieguldījumiem ieguldījumu fondos	11
4.4.3	Uz Plāna līdzekļu rēķina izdarāmo aizņēmumu principi un kārtība	11
4.4.4	Citi ierobežojumi	11
4.4.5	Ieguldīšanas noteikumu pārkāpšana	11
4.4.6	Naudas plūsmas nodrošināšana	12
4.5	Ilgtermiņa faktoru ievērošana	13
5	Riski	13
6	Ieguldījumu plāna dalībnieka tiesības	15
6.1	Dalībnieku tiesības pieprasīt fondētās pensijas kapitālu nodot citam līdzekļu pārvaldītājam vai citam ieguldījumu plānam	15
6.2	Dalībnieku tiesības saņemt informāciju	16
7	Ieguldījumu plāna pārvalde	17
7.1	Līdzekļu pārvaldītājs	17
7.2	Līdzekļu pārvaldītāja padome	17
7.3	Līdzekļu pārvaldītāja valde	19
7.4	Plāna pārvaldnieks	20
7.5	Citi Līdzekļu pārvaldītāja ieguldījumu plāni, kurus pārvalda Plāna pārvaldnieks	22
7.6	Līdzekļu pārvaldītāja akcionāri, kuriem pieder vairāk nekā 10% sabiedrības akcijas vai no akcijām izrietošu balsstiesību	22
7.7	Līdzekļu pārvaldītājam maksājamās atlīdzības apmērs, šīs atlīdzības noteikšanas un maksāšanas kārtība	22
7.8	Pakalpojumi, kas saistīti ar Plāna līdzekļu pārvaldīšanu un ko Pārvaldītājs plāno nodot (deleģēt) citām personām	23
7.9	Turētājbanka	23

7.10	Turētājbankas tiesību un pienākumu apraksts saistībā ar Plāna līdzekļu pārvaldi un uzskaiti	23
7.11	Turētājbankai maksājamās atlīdzības apmērs, šīs atlīdzības noteikšanas un maksāšanas kārtība.....	24
7.12	Plāna zvērināts revidents	24
8	Ieguldījumu plāna līdzekļu un līdzekļu daļas vērtības noteikšanas metodes un kārtība.....	25
8.1	Plāna līdzekļu novērtēšanas vispārīgie principi	25
8.2	Plāna līdzekļu novērtēšanas metodes.....	26
9	Informācija par nodokļiem un nodevām	27
10	Līdzekļu pārvaldītāja pārvaldes institūcijas locekļu (amatpersonu) apstiprinājums par Plāna prospektā iekļautās informācijas patiesumu	27

2 Lietoto terminu un saīsinājumu skaidrojums

Aģentūra — Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra.

ES — Eiropas Savienība.

Indeksam piesaistīts ieguldījumu fonds — ieguldījumu fonds, kura ieguldījumu politika paredz indeksa sastāva replicēšanu tā, lai fonda dalībniekiem nodrošinātu ienesīgumu, kas pirms pārvaldīšanas izmaksu ieturēšanas pēc iespējas precīzāk atbilst konkrēta Tirgus indeksa ienesīgumam.

Investīciju kategorija — parāda vērtspapīru kategorija, kurā iekļauti parāda vērtspapīri ar vismaz vienas starptautiski atzītās reitingu aģentūras piešķirto investīciju kategorijas reitingu.

LB — Latvijas Banka.

Līdzekļu pārvaldītājs — VAIRO IPAS. Līdzekļu pārvaldītājs veic Plānā izdarīto iemaksu, turpmāko augļu (procentu) un citu aktīvu pārvaldīšanu saskaņā ar Normatīvajiem aktiem un šo prospektu.

Naudas tirgus instrumenti — likvīdas īstermiņa parādsaistības, kuru vērtība ir samērā precīzi nosakāma jebkurā laikā un kuras parasti pieejamas pirkšana un pārdošanai naudas tirgū. Tipiskākie naudas tirgus instrumenti ir parādzīmes, noguldījumi kredītiestādēs līdz vienam gadam, kā arī citas parādsaistības.

Normatīvie akti — Valsts fondēto pensiju likums, ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likums, LB saistošie noteikumi un citi Latvijas Republikas normatīvie akti, kas regulē valsts fondēto pensiju shēmas darbību.

Plāns — Šajā prospektā aprakstītais valsts fondēto pensiju shēmas ieguldījumu plāns "Adaptīvais ieguldījumu plāns VAIRO 1970-1979".

Plāna daļa — Plāna līdzekļu uzskaites vienība, kas tiek izmantota Plāna līdzekļu uzskaitē un darījumos ar šiem līdzekļiem. Plāna daļa nav vērtspapīrs.

Plāna dalībnieks — persona, kura ir Valsts fondēto pensiju shēmas dalībnieks un kura ir

izvēlējusies šo Plānu valsts fondēto pensiju shēmas kapitāla uzkrāšanai.

Shēma — valsts fondēto pensiju shēma.

Tirgus indekss — rādītājs, kas atspoguļo konkrēta finanšu tirgus vidējo svērto cenu konkrētā laika brīdī, kas veidojas no indeksā iekļauto finanšu instrumentu (uzņēmumu akcijas, uzņēmumu vai valstu obligācijas) cenām Tipiskākie pasaules uzņēmumu akciju tirgus indeksi ir *MSCI World Equity*, *FTSE All-World Index*, *S&P Global 100 Index*, kā arī citi indeksi.

Tirgus kapitalizācija — kopējā vērtība, ko iegūst, sareizinot konkrēta uzņēmuma apgrozībā esošo kapitāla vērtspapīru skaitu ar šo vērtspapīru tirgus cenu konkrētā brīdī. Tirgus kapitalizācija atspoguļo uzņēmuma vērtību finanšu tirgū.

Turētājbanka — "Swedbank" AS. Turētājbanka glabā Plāna aktīvus, veic to uzskaiti, veic norēķinus par darījumiem ar Plāna līdzekļiem un seko, lai Plāna daļas vērtība tiktu aprēķināta saskaņā ar Plāna prospekta nosacījumiem. Turētājbanka veic arī citas Normatīvajos aktos un ar Turētājbanku noslēgtajā līgumā paredzētos uzdevumus.

3 Darījumu ar ieguldījumu plāna līdzekļiem un ieguldījumu plāna pārvaldīšanas izmaksu un atlīdzības kopsavilkums

Šīs informācijas mērķis ir sniegt esošajiem un potenciālajiem valsts fondēto pensiju shēmas dalībniekiem vispārēju ieskatu par kopējām izmaksām, kas viņiem jāsedz, piedaloties Plānā. Izmaksas, kas tieši saistītas ar darījumu ar Plāna līdzekļiem veikšanu — ieskaitot brokeru komisijas, komisijas par operācijām ar Plāna norēķinu un vērtspapīru kontiem, komisijas par vērtspapīru norēķinu veikšanu, komisijas par noguldījumu pārskaitījumiem, kā arī nodokļu un nodevu maksājumus — tiek attiecinātas uz katru konkrēto darījumu. Izmaksas, kas attiecināmas uz Plāna naudas līdzekļiem tādos kredītiestāžu kontos, kuru atlikumiem tiek piemēroti papildu komisiju maksājumi, tiek segtas no Plāna līdzekļiem.

3.1 Maksimālie maksājumi par Plāna pārvaldi

Kopējais maksājumu apjoms par Plāna pārvaldi nepārsniedz 0,49% gadā (rēķināts procentos no Plāna aktīvu vidējās vērtības). Šis apjoms iekļauj šī prospekta 3.2. un 3.3. punktā aprakstītās atlīdzības un maksājumus.

3.2 Atlīdzība Līdzekļu pārvaldītājam un Turētājbankai un trešajām personām, kurām atlīdzību maksā no Plāna līdzekļiem

No Plāna līdzekļiem tiks maksāta šāda atlīdzība Līdzekļu pārvaldītājam un Turētājbankai:

Atlīdzības veids	Maksimālais atlīdzības apjoms
------------------	-------------------------------

Pastāvīgā atlīdzība Līdzekļu pārvaldītājam (procentos no Plāna aktīvu vidējās vērtības gadā)	0,39% gadā
Pastāvīgā atlīdzība Turētājbankai (procentos no Plāna aktīvu vidējās vērtības gadā)	0,10% gadā
Mainīgā atlīdzība Līdzekļu pārvaldītājam (procentos no Plāna aktīvu vidējās vērtības gadā)	0,00% gadā
Kopā pastāvīgā un mainīgā atlīdzība	0,49% gadā

Ņemot vērā Plāna ieguldījumu politiku un uzsvāru uz kopējo izmaksu efektivitāti, Līdzekļu pārvaldītājs neietur mainīgo atlīdzību par Plāna pārvaldi.

No Plāna līdzekļiem var tikt maksāta atlīdzība trešajām personām par pakalpojumiem, kas saistīti ar Plāna pārvaldi (piemēram, maksa par Plāna gada pārskata revīzijas pakalpojumiem). Šādā gadījumā tiek samazināta maksājuma Līdzekļu pārvaldītājam par Plāna pārvaldi pastāvīgā daļa, lai netiktu pārsniegts augstāk norādītais maksimālais kopējo maksājumu par Plāna pārvaldi apjoms.

Pārvaldītājs un Turētājbanka var samazināt sev noteikto maksājumu apmēru pēc saviem ieskatiem, tostarp samazināt maksājumus tikai noteiktā laika periodā. Līdz ar to, faktiskais maksājumu apmērs var būt mazāks nekā šeit norādītais maksimālais apmērs.

3.3 Citi maksājumi

Citi maksājumi no Plāna līdzekļiem netiks veikti.

4 Ieguldījumu politika un ieguldījumu ierobežojumi

4.1 Ieguldījumu politika

Plāna mērķis ir panākt pensiju kapitāla pieaugumu, kas pirms pārvaldīšanas izmaksām atspoguļo pasaules Tirdzības indeksu ienesīgumu.

Plāna ieguldījumu politika tiks realizēta trīs Plāna darbības laika posmos ievērojot šādus principus:

1. No 2023. gada līdz 2027. gadam līdz 100% no Plāna aktīviem tiks ieguldīti attīstīto valstu Tirdzības indeksam piesaistītos ieguldījumu fondos, kuri veic ieguldījumus kapitāla vērtspapīros.

a. Mērķis šajā Plāna darbības laika posmā ir panākt pensiju kapitāla pieaugumu, kas pirms pārvaldīšanas izmaksām atspoguļo pasaules attīstīto valstu uzņēmumu akciju tirdzības ienesīgumu. Šajā darbības posmā Plānam būtu raksturīgs tā darbības laikā lielākais augstākais Tirdzības risks (detalizētāka informācija par Tirdzības risku ir sniegta Plāna prospekta sadaļā "5 Riski") un ienesīguma potenciāls. Svarīgi atcerēties, ka līdzšinējais ienesīgums negarantē līdzvērtīgu ienesīgumu nākotnē!

2. No 2028. gada līdz 2042. gadam, Plāna līdzekļu ieguldījumi attīstīto valstu Tirdzības indeksam piesaistītos ieguldījumu fondos, kuri veic ieguldījumus kapitāla vērtspapīros tiks pakāpeniski samazināti no 100% no Plāna aktīviem 2028. gadā līdz 25% no kopējiem Plāna aktīviem 2042. gadā (skat. Tabulu 4.2. punktā Plānu aktīvu sadalījums). Ieguldījumi Tirdzības indeksam piesaistītos ieguldījumu fondos, kas veic ieguldījumus parāda vērtspapīros un risku ziņā tiem pielīdzināmos instrumentos, un kuriem ir piešķirts investīciju kategorijas reitings, tiks pakāpeniski palielināti no 0% no Plāna aktīviem 2028. gadā līdz 75% no kopējiem Plāna aktīviem 2042. gadā.

a. Mērķis šajā Plāna darbības laika posmā ir pakāpeniski samazināt Plāna Tirdzības risku, samazinot arī tā ienesīguma potenciālu, kā rezultātā samazinātos arī ienesīguma potenciāls. Šajā darbības posmā Plānam būtu raksturīgs tā darbības laikā vidējais Tirdzības risks un ienesīguma potenciāls.

3. Sākot ar 2042. gadu, līdz 100% no Plāna līdzekļiem pakāpeniski tiks ieguldīti Tirdzības indeksam piesaistītos ieguldījumu fondos, kas veic ieguldījumus parāda vērtspapīros un risku ziņā tiem pielīdzināmos instrumentos, un kuriem ir piešķirts investīciju kategorijas reitings.

a. Mērķis šajā Plāna darbības posmā ir panākt pensiju kapitāla pieaugumu, kas pirms pārvaldīšanas izmaksām atspoguļo parāda vērtspapīru un risku ziņā tiem pielīdzināmo instrumentu tirdzības ienesīgumu. Prognozēts, ka šajā darbības posmā Plānam būtu raksturīgs viszemākais tā darbības laikā mazākais Tirdzības risks un ienesīguma potenciāls.

Plāna līdzekļi tiek pārvaldīti, balstoties uz trīs pamatprincipiem:

a. Adaptīvā ieguldījumu politika

Plāna līdzekļu pārvaldīšana tiks veikta iespēju robežās izmantojot Plāna dalībnieku dzīvescikla ieguldījumu pieeju. Tā paredz, ka Plāna ieguldījumi kapitāla vērtspapīros ar Indeksam piesaistītu ieguldījumu fondu starpniecību maksimāli ilgi (t.i. no 2023. gada līdz 2027. gadam) tiek uzturēti tuvu 100% no Plāna aktīviem. Sākot ar 2028. gadu, Līdzekļu pārvaldītājs pakāpeniski samazina ieguldījumu īpatsvaru kapitāla vērtspapīros ar Indeksam piesaistītu ieguldījumu fondu starpniecību. Tādējādi Plāna dalībniekiem var nebūt nepieciešams mainīt Plānu līdz pat pensionēšanās brīdim, jo Līdzekļu pārvaldītājs saskaņā ar Plāna prospektā 4.2. sadaļā noteikto Plāna aktīvu sadalījumu pakāpeniski samazina Plāna kopējo riska līmeni, samazinot ieguldījumu īpatsvaru kapitāla vērtspapīros ar Indeksam piesaistītu ieguldījumu fondu starpniecību līdz 25% no Plāna aktīvu vērtības.

Plāna apstiprināšanas brīdī Normatīvo aktu ietvaros nav iespējams izveidot tādu dzīvescikla ieguldījumu plānu, kura aktīvu sadalījums tiktu piesaistīts konkrēta Shēmas ieguldījumu plāna dalībnieka vecumam. Plāna aktīvu sadalījums tiek īstenots saskaņā ar Plāna prospektā 4.2. sadaļā noteikto. Plāna aktīvu sadalījums tika noteikts, pieņemot, ka Plāna dalībnieks ir dzimis laika posmā no 1975. līdz 1979. gadam. Plāns pamatā ir izstrādāts dalībniekiem, kuru vecuma diapazons Plāna prospekta apstiprināšanas brīdī ir no 44 gadiem līdz 48 gadiem. Līdzekļu pārvaldītājs nevar garantēt, ka Plānu izvēlas tikai tie dalībnieki, kas ir dzimuši no 1975. gada līdz 1979. gadam.

Plāna nosaukumā tiek lietots vārds "*adaptīvs*", kas raksturo Plāna mainīgo aktīvu sadalījumu laika gaitā samazinot ieguldījumu īpatsvaru kapitāla vērtspapīros ar Indeksam piesaistītu ieguldījumu fondu starpniecību no 100% līdz 25% no Plāna aktīvu vērtības (skatīt Plāna prospekta sadaļu 4.2. *Plāna aktīvu sadalījums* zemāk).

b. Ieguldījumi Tirgus indeksiem piesaistītos ieguldījumu fondos

Līdzekļu pārvaldītājs iegulda Plāna līdzekļus Tirgus indeksiem piesaistītos ieguldījumu fondos, kurus raksturo zemas izmaksas, kas samazina ieguldījumu Plāna izmaksas.

Līdzekļu pārvaldītājs iegulda Plāna līdzekļus Tirgus indeksiem piesaistītos fondos, tas ir pasaules finanšu tirgū kopumā neveicot ieguldījumus atsevišķās uzņēmumu akcijās vai obligācijās. Tādēļ Plāna ienesīgums atspoguļo pasaules finanšu tirgu pozitīvas un negatīvas tendences gan īstermiņā, gan ilgtermiņā. Pieņemot pasaules ekonomikas attīstības pozitīvo scenāriju ilgtermiņā, sagaidāms, ka pasaules finanšu tirgi kopumā arī varētu uzrādīt labus darbības rezultātus, kas pozitīvi ietekmētu arī Plāna esošos Tirgus indeksiem piesaistītos ieguldījumu fondus. Tas veicinātu Plāna līdzekļu vērtības pieaugumu ilgtermiņā.

c. "Pasīvā" ieguldījumu pārvaldīšana

Plāna līdzekļi tiek pārvaldīti "pasīvi" visā Plāna darbības periodā. Pasīvā ieguldījumu pārvaldīšana nozīmē to, ka Līdzekļu pārvaldītājs veic Plāna līdzekļu ieguldījumus Tirgus indeksiem piesaistītos ieguldījumu fondos nemēģinot izvēlēties potenciāli ienesīgākus

ieguldījumu veidus vai izdevīgākus darījumu veikšanas periodus, vai arī kādā citā veidā nemēģinot gūt peļņu papildus tai, ko var nodrošināt ieguldījumi Turgus indeksiem piesaistītos ieguldījumu fondos.

Pārējos gadījumos Līdzekļu pārvaldītājs darījumus ar Plāna aktīviem neveic. Tipiski mazāks darījumu skaits nozīmē zemākas darījumu izmaksas, kas būtu sedzamas no Plāna līdzekļiem.

Plāna līdzekļi tiek ieguldīti saskaņā ar Normatīvajiem aktiem un Plāna prospektu. Visi darījumi ar Plāna līdzekļiem tiek veikti ar Turētājbankas starpniecību.

4.2 Plāna aktīvu sadalījums

Līdz 100% Plāna aktīvu tiek ieguldīti Tirgus indeksam piesaistītos ieguldījumu fondos, kas veic ieguldījumus attīstīto valstu (valstis ar augstu saimniecības attīstības un dzīves līmeni) uzņēmumu kapitāla vērtspapīros (akcijās). Plāna ieguldījumu politika neparedz ieguldījumu koncentrāciju kādā konkrētā ģeogrāfiskā rajonā vai tautsaimniecības nozarē, vai tautsaimniecības nozaru grupā. Pārējie Plāna aktīvi tiek galvenokārt turēti naudā Plāna Turētājbankas kontos.

Plāna līdzekļu pārvaldīšana tiks veikta iespēju robežās izmantojot Plāna dalībnieku dzīvescikla ieguldījumu pieeju. Plāna prospekta apstiprināšanas brīdī pensionēšanās vecums Latvijas Republikā sākot ar 2025. gadu ir 65 gadi. Plāns ir paredzēts dalībniekiem, kas ir dzimuši laika posmā no 1975. līdz 1979. gadam (jeb vidēji 1977. gadā). Tādēļ tiek pieņemts, ka indikatīvais Plāna dalībnieku pensionēšanās laiks ir 2042. gads (aprēķināts kā 1977. dzimšanas gads+65 gadi, kas ir pensionēšanās vecums).

Piecpadsmit gadus pirms Plāna dalībnieku indikatīvā pensionēšanās vecuma sasniegšanas, kas ir 2028. gadā, Līdzekļu pārvaldītājs katru gadu samazinās par 5 procenta punktiem ieguldījumu īpatsvaru kapitāla vērtspapīros ar Indeksam piesaistītu ieguldījumu fondu starpniecību līdz tas sasniedz 25% no Plāna aktīvu vērtības 2042. gadā, kas ir indikatīvais Plāna dalībnieku pensionēšanās vecums¹. Detalizētāka informācija par Plāna aktīvu sadalījumu starp ieguldījumiem Kapitāla vērtspapīros un cita veida ieguldījumiem ir sniegta tabulā zemāk:

Gads	Maksimālie ieguldījumi kapitāla vērtspapīros, % no plāna aktīvu vērtības
2023.-2027.	100%
2028.	95%
2029.	90%
2030.	85%
2031.	80%
2032.	75%
2033.	70%
2034.	65%
2035.	60%
2036.	55%
2037.	50%
2038.	45%

¹ 15 gadu periods pirms pensionēšanās vecuma tika izvēlēts analizējot pieejamos pētījumus par dzīves cikla pensiju plānu darbību, tostarp Pasaules Bankas publikāciju "Publisko pensiju aktīvu pārvaldība un investīcijas" (2011). Atrodams tīmekļa vietnē <https://documents1.worldbank.org/curated/en/856261468175789789/pdf/613130PUB00Pub18344B009780821384701.pdf>.

2039.	40%
2040.	35%
2041.	30%
2042. un turpmāk	25%

Plāna aktīvu daļa, kas nav ieguldīta kapitāla vērtspapīros ar Tirgus indeksiem piesaistītu ieguldījumu fondu starpniecību un kas nav konta atlikums Plāna Turētājbankas norēķinu kontos, sākot ar 2028. gadu tiks ieguldīta Tirgus indeksam piesaistītos ieguldījumu fondos, kas veic ieguldījumus Investīciju kategorijas parāda vērtspapīros.

4.3 Finanšu instrumenti, kuros drīkst ieguldīt Plāna līdzekļus

Plāna aktīvus drīkst ieguldīt šādos finanšu instrumentos:

1. Latvijā vai citā dalībvalstī reģistrētos Tirgus indeksiem piesaistītos ieguldījumu fondos Normatīvo aktu izpratnē, tai skaitā arī biržā tirgotos ieguldījumu fondos;
2. noguldījumos kredītiestādēs (likviditātes nodrošināšanas nolūkos).

Pārvaldītājs daļu no Plāna līdzekļiem var turēt naudas līdzekļu veidā, lai nodrošinātu Plāna daļu dzēšanas rīkojumu izpildi, kā arī, ja nav iespējams veikt piemērotus ieguldījumus Plāna mērķa sasniegšanai.

Plāna darbības uzsākšanas brīdī ieguldījumi Latvijā nav paredzēti.

4.4 Ieguldījumu ierobežojumi

4.4.1 Finanšu instrumenti, kuros neveic ieguldījumus

Plāna līdzekļi netiks ieguldīti finanšu instrumentos, kas nav minēti iepriekšējā sadaļā. Tai skaitā netiks veikti ieguldījumi:

- kapitāla vērtspapīros (akcijās), izņemot ieguldījumus ar Tirgus indeksiem piesaistītu ieguldījumu fondu starpniecību;
- parāda vērtspapīros (obligācijās);
- pašvaldību emitētos finanšu instrumentos;
- alternatīvo ieguldījumu fondos;
- riska kapitāla tirgū;
- atvasinātajos finanšu instrumentos;
- virtuālajās valūtās;
- citos finanšu instrumentos, kas nav minēti šī prospekta 4.3. punktā.

Līdzekļu pārvaldītājs nedrīkst:

- ieguldīt Plāna līdzekļus nekustamajā īpašumā;
- Plāna līdzekļus piešķirt aizdevumos;
- ieguldīt Plāna līdzekļus paša Līdzekļu pārvaldītāja emitētajos finanšu instrumentos;

- ieguldīt Plāna līdzekļus paša Līdzekļu pārvaldītāja pārvaldītajos ieguldījumu fondos vai ar Līdzekļu pārvaldītāju vienā grupā esošu komercsabiedrību pārvaldītajos ieguldījumu fondos;
- ņemt aizņēmumus uz Plāna rēķina, izņemot aizņēmumus īslaicīgas likviditātes nodrošināšanai uz laiku līdz trim mēnešiem, nepārsniedzot 50 procentus no Plāna aktīviem;
- uz Plāna rēķina uzņemt saistības, kuras izriet no galvojuma līguma.

4.4.2 Ierobežojumi ieguldījumiem ieguldījumu fondos

Ieguldījumi vienā Tirgus indeksam piesaistītā ieguldījumu fondā, kuri veic ieguldījumus kapitāla vērtspapīros, nedrīkst pārsniegt 25 procentus no Plāna aktīviem un 30 procentus no šā ieguldījumu fonda neto aktīviem.

Ieguldījumi ieguldījumu fondos, kuri var veikt ieguldījumus kapitāla vērtspapīros vai citos riska ziņā tiem pielīdzināmos finanšu instrumentos, kopā var sasniegt 100 procentus no Plāna aktīviem atbilstoši tabulai Prospekta punktā 4.2. - "Plāna aktīvu sadalījums".

4.4.3 Uz Plāna līdzekļu rēķina izdarāmo aizņēmumu principi un kārtība

Pārvaldītājs neplāno ņemt aizņēmumus uz Plāna līdzekļu rēķina.

4.4.4 Citi ierobežojumi

Plāna ārvalstu valūtu atklātā pozīcija nedrīkst pārsniegt:

atsevišķā ārvalstu valūtā – USD (ASV dolārs) – 50 procentus no ieguldījumu plānā paredzētā maksimāli pieļaujamā kapitāla vērtspapīru apmēra.

Plāna līdzekļi tiks ieguldīti tikai EUR (eiro) vai USD (ASV dolārs) denominētās ieguldījumu fondu apliecībās.

Arī gadījumos, kuros Plāna līdzekļi ir ieguldīti eiro valūtā, to vērtību var ietekmēt valūtu svārstības, kā aprakstīts šī prospekta 5. punktā, apakšpunkts "Netiešais valūtas risks".

Pārvaldītājs neplāno veikt Plāna aktīvus darījumos ar aktīvu pārdošanu ar atpirkšanu. Noguldījumi vienā kredītiestādē nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Plāna aktīviem, izņemot prasības uz pieprasījumu pret Turētājbanku, kuras nav ierobežotas.

Plāna noguldījumi vienā kredītiestādē vai vienā grupā ietilpstošās kredītiestādēs un ieguldījumi šīs pašas kredītiestādes vai vienā grupā ietilpstošo kredītiestāžu emitētajos finanšu instrumentos kopsummā nedrīkst pārsniegt 15 procentus no Plāna aktīviem. Šis ierobežojums neattiecas uz prasībām pēc pieprasījuma pret Turētājbanku.

4.4.5 Ieguldīšanas noteikumu pārkāpšana

Šajā prospektā noteikto ieguldīšanas noteikumu pārkāpšana neatceļ attiecīgā darījuma spēkā esamību, bet Līdzekļu pārvaldītājam ir pienākums atlīdzināt visus zaudējumus, kuri Plāna dalībniekiem radušies šādas darbības rezultātā.

Līdzekļu pārvaldītājs nekavējoties, bet ne vēlāk kā nākamajā dienā rakstveidā informē LB par ieguldīšanas noteikumu pārkāpšanu, kā arī par pasākumiem šo pārkāpumu novēršanai, norādot pārkāpumu novēršanas termiņus.

Pēc ieguldīšanas noteikumu pārkāpumu novēršanas Līdzekļu pārvaldītājam ir pienākums nekavējoties novērtēt, vai šādas darbības ir radījušas zaudējumus Plāna dalībniekiem.

Ja Līdzekļu pārvaldītājs konstatē, ka ieguldīšanas noteikumu pārkāpšanas rezultātā Plāna dalībniekiem ir radušies zaudējumi, tad Līdzekļu pārvaldītājam ir pienākums ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc zaudējumu novērtēšanas atlīdzināt tos noteiktajā apmērā, iemaksājot naudas līdzekļus Plāna kontā.

Turētājbankai ir pienākums uzraudzīt, ka Līdzekļu pārvaldītājs ievēro šajā prospektā noteiktos ieguldīšanas noteikumus, un, konstatējot šo noteikumu pārkāpumu, nekavējoties rakstveidā par to informēt Līdzekļu pārvaldītāju un LB.

Turētājbankai ir pienākums uzraudzīt zaudējumu novērtēšanas un atlīdzināšanas procesu, kā arī iesniegt LB apliecinājumu, ka Līdzekļu pārvaldītāja veiktais zaudējumu novērtējums atbilst patiesajam zaudējumu apmēram, un informāciju par zaudējumu atlīdzināšanai paredzēto līdzekļu ieskaitīšanu Plāna kontā.

Plānā noteiktie ieguldījumu ierobežojumi praksē var tikt pārsniegti ārkārtējo un/vai nelabvēlīgo notikumu finanšu tirgos ietekmē (nevis Līdzekļu pārvaldītāja veikto darījumu rezultātā). Piemēram, ievērojamu ieguldījumu fondu cenu svārstību rezultātā viena ieguldījumu fonda kopējā aktīvu vērtība var pārsniegt atļauto ieguldījumu ierobežojumu, kas veido 25% no Plāna aktīvu vērtības. Iestājoties Plāna noteikto ieguldījumu ierobežojumu pārkāpumam, Līdzekļu pārvaldītājs nekavējoties informē LB par ieguldījumu ierobežojumu pārsniegšanu Normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Plāna ieguldījumu portfeļa atbilstība līdzekļu izvietojuma ierobežojumiem tiek noteikta, izmantojot Plāna aktīvu vērtību. Tās noteikšanas kārtība ir aprakstīta Plāna prospekta 6. sadaļā.

4.4.6 Naudas plūsmas nodrošināšana

Līdzekļu pārvaldītājam ir pienākums nodrošināt naudas plūsmu atbilstoši ar Aģentūru noslēgtā līdzekļu pārvaldīšanas līguma nosacījumiem.

Ja Līdzekļu pārvaldītājam naudas plūsmas nodrošināšanai nepieciešams realizēt Plāna ieguldījumus, bet šāda ieguldījumu (aktīvu) realizācija finanšu tirgos nav iespējama, Līdzekļu pārvaldītājam ir pienākums atpirkt minētos ieguldījumus par to patieso vērtību. Ja šāda Plāna ieguldījumu atpirkšana ir radījusi zaudējumus Plāna dalībniekiem, tad Līdzekļu pārvaldītājs un

Turētājbanka rīkojas atbilstoši šā prospekta iepriekšējās sadaļas noteikumiem, kas nosaka veicamās darbības ieguldīšanas noteikumu pārkāpšanas gadījumā.

4.5 Ilgtspējas faktoru ievērošana

Ieguldījumu lēmumu pieņemšanas procesos Līdzekļu pārvaldītājs ievēro Apvienoto Nāciju Organizācijas Atbildīgas ieguldīšanas principus (ang. -UN PRI). Plāna aktīvi tiks ieguldīti tikai tādos Tirgus indeksam piesaistītos ieguldījumu fondos, kurus pārvalda fondu pārvaldītāji, kuri ir parakstījuši UN PRI. Plāna aktīvi tiks ieguldīti ieguldījumu fondos, kuri ir piesaistīti tādiem Tirgus indeksiem, kuri ņem vērā vides, sociālos un pārvaldības ilgtspējas faktorus.

Lai nodrošinātu Plāna aktīvu pārvaldīšanas rezultātā radītās iespējamās un/vai faktiskās negatīvās ietekmes uz vides, sociālajiem un pārvaldības (ang. – “ESG”) riska faktoriem pienācīgu pārvaldību, Līdzekļu pārvaldītājs seko ieguldījumu objektu, kuros tiek ieguldīti Plāna aktīvi, ilgtspējas rādītājiem. Detalizētāka informācija par ilgtspējības risku integrēšanu ieguldījumu procesā, informācija, kas jāatklāj par Plāna vides un sociālajiem raksturlielumiem, kā arī cita ar ilgtspēju saistītā informācija ir pieejama Pārvaldītāja mājas lapā.

5 Riski

Par risku tiek uzskatīti zaudējumi (arī nerealizētie, kas ir negatīvās kapitāla svārstības), kas var rasties pārvaldot Plāna līdzekļus.

Šajā sadaļā apskatīti galvenie iespējamie riski un risku samazināšanas darbības.

Galvenos riskus var iedalīt finanšu riskos – Tirgus risks, likviditātes risks, valūtas risks, un nefinanšu riskos – dalībnieka nepiemērotā vecuma risks, izmantotā ieguldījumu fondu pārvaldnieka risks, operacionālais risks, politiskais un ekonomiskais risks, pārējie riski (nepārvarama vara).

Finanšu riski	Riska samazināšanas darbības
Tirgus risks Plāna aktīvu vērtība, kā arī ienākumi no tiem, var svārstīties tādu faktoru ietekmē kā: pasaules akciju tirgu svārstības un ārvalstu valūtu maiņas kursa svārstības finanšu tirgos.	Līdzekļu pārvaldītājs daļēji samazina tirgus risku veicot ieguldījumus pasaules lielāko uzņēmumu akcijās ar Tirgus indeksiem piesaistīto ieguldījumu fondu starpniecību. Līdzekļu pārvaldītājs uzskata, ka pilnīgā tirgus riska samazināšana nav Plāna dalībnieku interesēs jo ilgtermiņā tirgus riska pieņemšana var nodrošināt papildus peļņas iespējas.
Likviditātes risks - Nepietiekošas naudas plūsmas vai nespēja tirgū realizēt kādus Plāna aktīvus var apgrūtināt Plāna finansiālo saistību laicīgu izpildi. Šis risks ir būtisks gadījumos, kad Aģentūra iesniedz	Likviditātes risks tiek samazināts, ieguldot aktīvus Tirgus indeksiem piesaistīto ieguldījumu fondos, kuru realizācija normālos tirgus apstākļos paredzama bez

rīkojumu par ievērojami liela apjoma Plāna daļu dzēšanu.	grūtībām, kā arī turot daļu no Plāna aktīviem naudas līdzekļu veidā.
Tiešais valūtas risks — Daļa no Plāna aktīviem var tikt ieguldīta ārvalstu valūtās nominētos finanšu instrumentos. Valūtu svārstību rezultātā var svārstīties arī Plāna aktīvu vērtība.	Svārstību apjoms tiek samazināts ar noteikumu, ka Plāna ārvalstu valūtas USD (ASV dolārs) atklātā pozīcija nedrīkst pārsniegt 50 procentus no Plāna paredzētā maksimāli pieļaujamā kapitāla vērtspapīru apmēra. Plāns iegulda tikai EUR (eiro) vai USD (ASV dolārs) valūtās kotētajos fondos.
Netiešais valūtas risks — Ņemot vērā Plāna portfeļa ieguldījumus pasaules lielāko uzņēmumu kapitāla vērtspapīros, daļa no Plāna aktīviem tiek ieguldīta eiro valūtā nominētos ieguldījumu fondos, kuri tālāk iegulda ārvalstu valūtās nominētos finanšu instrumentos. Tādēļ Plāns ir pakļauts netiešajam valūtas riskam, kas var būtiski palielināt tā daļas vērtības svārstīgumu, it īpaši īstermiņā.	Netiešais ārvalstu valūtas risks netiek samazināts jo Līdzekļu pārvaldītājs uzskata, ka tā samazināšana nav Plāna dalībnieku interesēs jo ilgtermiņā netiešā valūtas riska pieņemšana var nodrošināt papildus peļņas iespējas. Plāna netiešā valūtas riska iespaids uz daļas vērtības svārstīgumu ir atspoguļots riska kategorijas rādītājā, kas iekļauts Plāna ieguldītājiem paredzētajā pamatinformācijā.

Zemāk tiek sniegta informācija par nefinanšu riskiem un to mazināšanas pasākumiem.

Nefinanšu riski	Riska samazināšanas darbības
Izmantoto ieguldījumu fondu pārvaldnieka risks — rodas gadījumā, ja kādu ieguldījumu fondu, kuros ieguldīti Plāna līdzekļi, pārvaldnieks pienācīgi nepilda savas saistības.	Plāna līdzekļus drīkst ieguldīt tikai Tirgus indeksiem piesaistītos ieguldījumu fondos Normatīvo aktu izpratnē. Šādi fondi ir regulēti, un to dalībnieki ir aizsargāti ar dalībvalstu likumdošanas normām. Dalībnieku līdzekļi tiek turēti nošķirti no konkrētā pārvaldītāja līdzekļiem, nodrošinot līdzekļu drošību pārvaldnieka maksātnespējas gadījumā. Pirms ieguldījumu veikšanas konkrētā ieguldījumu fondā Plāna Pārvaldnieks rūpīgi izvērtē fondu un tā pārvaldītāja kvalitāti, reputāciju un uzticamību.
Operacionālais risks — iespēja Plānam ciest zaudējumus prasībām neatbilstošu vai nepilnīgu līdzekļu pārvaldītāja iekšējo procesu norises, cilvēku un sistēmu darbības vai ārējo apstākļu ietekmes dēļ, ieskaitot juridisko risku.	Risks tiek samazināts, līdzekļu pārvaldītājam izstrādājot un ievērojot stingrus iekšējās kontroles noteikumus.

<p>Politiskais un ekonomiskais risks — Risks, ka politiskā vai ekonomiskā situācija konkrētā ģeogrāfiskā reģionā vai tautsaimniecības nozarē nelabvēlīgi ietekmēs Plāna līdzekļu vērtību.</p>	<p>Plāna ieguldījumu politika paredz veikt ieguldījumus pasaules lielāko uzņēmumu kapitāla vērtspapīros ar Turgus indeksiem piesaistītu ieguldījumu fondu starpniecību. Tādā veidā tiek mazināts konkrētā ģeogrāfiskā reģiona vai tautsaimniecības nozares iespaids uz kopējo Plāna darbību.</p>
<p>Ilgspējas risks – ir risks, ka vides, sociālie un pārvaldības apstākļi var nelabvēlīgi ietekmēt Plāna ieguldījumus un līdz ar to Plāna rezultātus. Ilgtspējas risks var izpausties caur citiem riskiem, piemēram, turgus risku, likviditātes risku, operacionālo risku un citiem riskiem.</p>	<p>Līdzekļu pārvaldītājs Plāna līdzekļus iegulda ieguldījumu fondos, kuri ir piesaistīti tādiem Turgus indeksiem, kuri ņem vērā vides, sociālos un pārvaldības ilgtspējas faktoros.</p>
<p>Pārējie riski — nepārvarama vara (karš, dabas katastrofas, streiki, traucējumi infrastruktūras darbībā un saziņas līdzekļos u.c.), valsts regulācijas riski, informācijas riski, biznesa riski, sadarbības partneru riski utt. utml.</p>	<p>Līdzekļu pārvaldītājs seko stingrai iekšējai risku pārvaldīšanas politikai un nodrošina augstas kvalitātes iekšējās kontroles procesu, lai pēc iespējas samazinātu ar Plāna darbību saistītos riskus.</p>

Līdzekļu pārvaldītājs, veicot Plāna pārvaldīšanu, rīkojas Plāna dalībnieku interesēs un savu darbību veido tā, lai pēc iespējas samazinātu augstāk minētos riskus, taču negarantē, ka Plāna darbības gaitā būs iespējams pilnībā izvairīties no šiem riskiem. Tai skaitā Līdzekļu pārvaldītājs negarantē Plāna ienākumu un aktīvu vērtību pieaugumu laika gaitā.

6 Ieguldījumu plāna dalībnieka tiesības

Šajā sadaļā ir sniegta informācija par Plāna dalībnieka tiesībām mainīt līdzekļu pārvaldītāju, ieguldījumu plānu viena līdzekļa pārvaldītāja ietvaros, kā arī tiesībām saņemt informāciju. Dalībniekiem ir arī citas tiesības, ko paredz Normatīvie akti.

6.1 Dalībnieku tiesības pieprasīt fondētās pensijas kapitālu nodot citam līdzekļu pārvaldītājam vai citam ieguldījumu plānam

Katram Shēmas dalībniekam ir tiesības brīvi izvēlēties sava uzkrātā fondētās pensijas kapitāla līdzekļu pārvaldītāju, kā arī ieguldījumu plānu. Līdzekļu pārvaldītāju un ieguldījumu plānu iespējams mainīt Normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

- Līdzekļu pārvaldītāja maiņa ir iespējama ne biežāk kā reizi kalendāra gadā, bet viena un tā paša līdzekļu pārvaldītāja ieguldījumu plānu maiņa — ne biežāk kā divas reizes kalendāra gadā, kā arī citos Normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos.

6.2 Dalībnieku tiesības saņemt informāciju

Katram Plāna dalībniekam ir tiesības saņemt no Līdzekļu pārvaldītāja, Aģentūras vai tās pilnvarotām personām informāciju par Plānu, Līdzekļu pārvaldītāju un Turētājbanku. Šī informācija ir pieejama:

- Līdzekļu pārvaldītāja birojā Baložu iela 20a, Rīga, LV-1048, Rīgā darba dienās no 9:00 līdz 17:00;
- Līdzekļu pārvaldītāja mājas lapā www.vairo.lv;
- Aģentūrā un tās filiālēs, kuru kontaktinformācija pieejama Aģentūras mājas lapā www.vsaa.lv.

7 Ieguldījumu plāna pārvalde

7.1 Līdzekļu pārvaldītājs

Sabiedrības nosaukums	VAIRO IPAS
Juridiskā adrese	Baložu iela 20a, Rīga, LV-1050
Dibināšanas datums	2023. gada 03. aprīlī
Reģistrācijas numurs	40203474347
Dibināšanas pamatkapitāls	105 000 EUR
Apmaksātais pamatkapitāls	925 000 EUR

7.2 Līdzekļu pārvaldītāja padome

Padomes priekšsēdētājs

Vārds, uzvārds: Reinis Rubenis

Izglītība:

2001. gadā Stokholmas Ekonomikas augstskolā ieguvis maģistra grādu Vadībzinātnēs un starptautiskajā ekonomikā.

1998. gadā absolvējis Rīgas Ekonomikas augstskolu ar bakalaura grādu ekonomikā un uzņēmējdarbības vadībā.

Darba pieredze (par pēdējiem 10 gadiem):

2022 (7 mēn.) ForteBank (Kazahstāna) valdes priekšsēdētājs

2016 – 2021 AS Swedbank valdes priekšsēdētājs

2014 – 2016 AS Swedbank Uzņēmumu apkalpošanas pārvaldes vadītājs, valdes loceklis

2011 – 2015 AS Swedbank Finanšu tirgu pārvaldes vadītājs.

Darbība un būtiska līdzdalība citās uzņēmējdarbībās (virs 10%):

Valdes loceklis un dalībnieks: SIA Rubens Capital (reģ. nr. 50203447961)

Ar Plāna pārvaldi saistītās tiesības un pienākumi: Padomes priekšsēdētāja pienākumos, cita starpā, ietilpst Līdzekļu pārvaldītāja valdes darbības uzraudzība, Līdzekļu pārvaldītāja iekšējās kontroles sistēmas darbības uzraudzība, Līdzekļu pārvaldītāja iekšējā revidenta darbības pārraudzība, kā arī citi Normatīvajos aktos un Līdzekļu pārvaldītāja statūtos minētie padomes priekšsēdētāja pienākumi.

Padomes loceklis

Vārds, uzvārds: Māris Plūme

Izglītība:

2002. gadā absolvējis Latvijas Universitātes Juridisko fakultāti

2018. gadā Rīgas Tehniskajā Universitātē ieguvis bakalaura grādu personāla vadībā

2021. gadā Rīgas ekonomikas augstskolā ieguvis biznesa administrācijas maģistra grādu (MBA)

Darba pieredze (par pēdējiem 10 gadiem):

2023- līdz šim brīdim Saules Energy SIA un Eco Energy Partners SIA valdes loceklis

2018-2022 AS Swedbank Korporatīvās komunikācijas koordinators Baltijās valstīs

2012-2022 AS Swedbank Komunikācijas un ilgtspējas pārvaldes vadītājs Latvijā.

Darbība un būtiska līdzdalība citās uzņēmējdarbībās (virs 10%):

Valdes loceklis un dalībnieks:

Saules Energy SIA (reģ. nr. 50203458791)

Eco Energy Partners SIA (reģ. nr. 40203434503)

Eco Energy Investments SIA (reģ. nr. 40203438153)

Druvas un Dravas SIA (reģ. nr. 40203453716)

SP Zilupe SIA (reģ. nr. 40203241378)

Kokneses SES SIA (reģ. nr. 50203461081)

Carnikavas SES SIA (reģ. nr. 40203386792)

Ar Plāna pārvaldi saistītās tiesības un pienākumi: Padomes locekļa pienākumos, cita starpā, ietilpst Līdzekļu pārvaldītāja valdes darbības uzraudzība, Līdzekļu pārvaldītāja iekšējās kontroles sistēmas darbības uzraudzība, Līdzekļu pārvaldītāja iekšējā revidenta darbības pārraudzība, kā arī citi Normatīvajos aktos un Līdzekļu pārvaldītāja statūtos minētie padomes locekļa pienākumi.

Padomes locekle (neatkarīgā)

Vārds, uzvārds: Inese Dosē

Izglītība:

2017. gadā iegūts biznesa administrācijas grāds globālajā enerģētikā (Global Energy MBA) Vorvikas biznesa skolā (Warwick Business School)

2008. gadā iegūts bakalaura grāds valodniecībā Rīgas Tehniskajā Universitātē

Darba pieredze (par pēdējiem 10 gadiem):

2020-2023 SIA "Enefit" valdes locekle

2019-2023 Eesti Energia AS Analītikas daļas vadītāja

2016-2019 PricewaterhouseCoopers SIA projektu vadītāja (Enerģētikas jomā)

2012-2016 Alfa Energy Ltd risku vadītāja.

Darbība un būtiska līdzdalība citās uzņēmējdarbībās (virs 10%): nav.

Ar Plāna pārvaldi saistītās tiesības un pienākumi: Padomes locekļa pienākumos, cita starpā, ietilpst Līdzekļu pārvaldītāja valdes darbības uzraudzība, Līdzekļu pārvaldītāja iekšējās kontroles sistēmas darbības uzraudzība, Līdzekļu pārvaldītāja iekšējā revidenta darbības pārraudzība, kā arī citi Normatīvajos aktos un Līdzekļu pārvaldītāja statūtos minētie padomes locekļa pienākumi.

7.3 Līdzekļu pārvaldītāja valde

Valdes priekšsēdētājs

Vārds, uzvārds: Ilja Arefjevs

Izglītība:

Vadībzinātnes doktors, grāds aizstāvēts Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas "RISEBA" promocijas padomē 2017. gadā. No 2013. gada līdz 2016. gadam studēja Banku augstskolas starpaugstskolu doktoru studiju programmā „Biznesa vadība”.

2005. gadā viņš Latvijas Universitātē ir ieguvis maģistra grādu ekonomikā.

2002. gadā absolvējis Rīgas Ekonomikas augstskolu ar bakalaura grādu ekonomikā un uzņēmējdarbības vadībā.

Darba pieredze (par pēdējiem 10 gadiem):

2020 – 2022 IPAS "Indexo" un Indexo Atklātais Pensiju Fonds AS valdes loceklis

2008 – 2019 Luminor Asset Management IPAS (līdz 2018. gada 3. augustam- Luminor Pensions Latvia IPAS) Operacionālās darbības un produktu atbalsta vadītājs, valdes loceklis

2010 – 2019 Luminor Latvijas atklātais pensiju fonds AS (iepriekšējais nosaukums- AS "Nordea Latvijas atklātais pensiju fonds") Operacionālās darbības un produktu atbalsta vadītājs, valdes loceklis

2017 – 2022 Banku augstskolas Finanšu un Ekonomikas katedras docents (nepilna laika darbs).

Darbība un būtiska līdzdalība citās uzņēmējdarbībās (virs 10%):

Valdes loceklis un dalībnieks: Forte Capital SIA (reģ. nr. 40003414114)

Ar Plāna pārvaldi saistītās tiesības un pienākumi: Valdes priekšsēdētājs kopā ar otro valdes locekli pārzina un vada Līdzekļu pārvaldītāja darbību, kā arī tam ir visi Normatīvajos aktos un Pārvaldītāja statūtos minētie valdes priekšsēdētāja pienākumi. Valdes priekšsēdētājs ir atbildīgs par Līdzekļu pārvaldītāja darbības atbilstību Normatīvo aktu, Līdzekļu pārvaldītāja apstiprinātajām politikām, procedūrām un citiem iekšējiem normatīvajiem dokumentiem, kā arī Darbības atbilstības nodrošināšanas un juridiskās daļas darbu.

Valdes loceklis

Vārds, uzvārds: Ringolds Vainovskis

Izglītība:

2017. gadā Latvijas Universitātē iegūts Sociālo zinātņu maģistra grāds ekonomikā, 2014. gadā Sociālo zinātņu bakalaura grāds ekonomikā.

Darba pieredze (par pēdējiem 10 gadiem):

2018 – 2023 Luminor Asset Management IPAS Investīciju un ilgtspējas risku pārvaldītājs, Vecākais investīciju un risku analītiķis un Investīciju un risku analītiķis.

2017 – 2018 AS Norvik ieguldījumu pārvaldes sabiedrība Vecākais risku vadības un kontroles speciālists.

2015 – 2016 AS Swedbank ieguldījumu pārvaldes sabiedrība Fondu administrators.

2012 –2014 AS Swedbank Klientu apkalpošanas menedžeris.

Darbība un būtiska līdzdalība citās uzņēmēj sabiedrībās (virs 10%):

Valdes priekšsēdētājs un dalībnieks: SIA "RGO Entertainment" (reģ. nr. 40203398838)

Ar Plāna pārvaldi saistītās tiesības un pienākumi: Valdes loceklis kopā ar Valdes priekšsēdētāju pārzina un vada Līdzekļu pārvaldītāja darbību, kā arī tam ir visi Normatīvajos aktos un Pārvaldītāja statūtos minētie valdes locekļa pienākumi. Valdes loceklis ir atbildīgs par Līdzekļu pārvaldītāja Normatīvajiem aktiem atbilstošas Investīciju komitejas darbības nodrošināšanu, dalībnieku piesaistes procesa atbalstu, datu analītikas risinājumiem, biznesa atbalstu un ārpakalpojumu partneru kontroli.

7.4 Plāna pārvaldnieks

Plāna pārvaldnieka funkcijas pilda Līdzekļu pārvaldītāja valdes ieceltā Investīciju komiteja divu locekļu sastāvā. Investīciju komiteja ir atbildīga par Plāna līdzekļu ieguldīšanu atbilstoši Plāna prospektā iekļautajai ieguldījumu politikai un ieguldījumu ierobežojumiem.

Investīciju komiteja tiek sēdēs, kurās:

- Pieņem lēmumus par Plāna aktīvu ilgtermiņa sadalījumu;
- Nosaka Plāna aktīvu ieguldīšanas principus;
- Novērtē Plāna darbību iepriekšējā periodā;
- Pieņem lēmumus par nepieciešamiem uzlabojumiem Plāna darbībā;
- Pieņem citus ar Plāna līdzekļu pārvaldīšanu saistītus lēmumus.

Darbības ar Plāna līdzekļiem un rīkojumu iesniegšanu veic Investīciju komitejas locekļi. Plāna darbības uzsākšanas brīdī Investīciju komitejas locekļi ir Līdzekļu pārvaldītāja valdes locekļi. Potenciālie interešu konflikti tiek novērsti saskaņā ar Līdzekļu pārvaldītāja apstiprināto Interešu konfliktu novēršanas politiku.

Investīciju komitejas locekļi:

Vārds, uzvārds: Ilja Arefjevs

Vadīzinātnes doktors, grāds aizstāvēts Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas "RISEBA" promocijas padomē 2017. gadā. No 2013. gada līdz 2016. gadam studēja Banku augstskolas starpaugstskolu doktoru studiju programmā „Biznesa vadība”.

2005. gadā viņš Latvijas Universitātē ir ieguvis maģistra grādu ekonomikā.

2002. gadā absolvējis Rīgas Ekonomikas augstskolu ar bakalaura grādu ekonomikā un uzņēmējdarbības vadībā.

Darba pieredze (par pēdējiem 10 gadiem):

2020 – 2022 IPAS "Indexo" un Indexo Atklātais Pensiju Fonds AS valdes loceklis

2008 – 2019 Luminor Asset Management IPAS (līdz 2018. gada 3. augustam- Luminor Pensions Latvia IPAS) Operacionālās darbības un produktu atbalsta vadītājs, valdes loceklis

2010 – 2019 Luminor Latvijas atklātais pensiju fonds AS (iepriekšējais nosaukums- AS "Nordea Latvijas atklātais pensiju fonds") Operacionālās darbības un produktu atbalsta vadītājs, valdes loceklis

2017 – 2022 Banku augstskolas Finanšu un Ekonomikas katedras docents (nepilna laika darbs).

Ar Plāna pārvaldi saistītās tiesības un pienākumi: Visi Normatīvajos aktos un Plāna prospektā paredzētie Plāna pārvaldnieka pienākumi, tai skaitā, pieņemt lēmumus par Plāna aktīvu ilgtermiņa sadalījumu, noteikt Plāna aktīvu ieguldīšanas principus, novērtēt Plāna darbību iepriekšējā periodā, pieņemt lēmumus par nepieciešamiem uzlabojumiem Plāna darbībā, pieņemt citus ar Plāna līdzekļu pārvaldīšanu saistītus lēmumus.

Vārds, uzvārds: Ringolds Vainovskis

Izglītība:

2017. gadā Latvijas Universitātē iegūts Sociālo zinātņu maģistra grāds ekonomikā, 2014. gadā Sociālo zinātņu bakalaura grāds ekonomikā.

Darba pieredze (par pēdējiem 10 gadiem):

2018 – 2023 Luminor Asset Management IPAS Investīciju un ilgtspējas risku pārvaldītājs, Vecākais investīciju un risku analītiķis un Investīciju un risku analītiķis.

2017 – 2018 AS Norvik ieguldījumu pārvaldes sabiedrība Vecākais risku vadības un kontroles speciālists.

2015 – 2016 AS Swedbank ieguldījumu pārvaldes sabiedrība Fondu administrators.

2012 –2014 AS Swedbank Klientu apkalpošanas menedžeris.

Ar Plāna pārvaldi saistītās tiesības un pienākumi: Visi Normatīvajos aktos un Plāna prospektā paredzētie Plāna pārvaldnieka pienākumi, tai skaitā, pieņemt lēmumus par Plāna aktīvu ilgtermiņa sadalījumu, noteikt Plāna aktīvu ieguldīšanas principus, novērtēt Plāna darbību iepriekšējā periodā, pieņemt lēmumus par nepieciešamiem uzlabojumiem Plāna darbībā, pieņemt citus ar Plāna līdzekļu pārvaldīšanu saistītus lēmumus.

7.5 Citi Līdzekļu pārvaldītāja ieguldījumu plāni, kurus pārvalda Plāna pārvaldnieks

Līdzekļu pārvaldītāja Investīciju komiteja pārvalda Valsts fondēto pensiju shēmas adaptīvo ieguldījumu plānu *VAIRO 1980-1989*, kā arī Valsts fondēto pensiju shēmas adaptīvo ieguldījumu plānu *VAIRO 1990+*.

7.6 Līdzekļu pārvaldītāja akcionāri, kuriem pieder vairāk nekā 10% sabiedrības akcijas vai no akcijām izrietošu balsstiesību

Līdzekļu pārvaldītājam ir viens akcionārs, kuram pieder vairāk kā 10% Līdzekļu pārvaldītāja akcijas. Šis akcionārs ir SIA Rubens Capital (vienotais reģ. Nr. 50203447961).

7.7 Līdzekļu pārvaldītājam maksājamās atlīdzības apmērs, šīs atlīdzības noteikšanas un maksāšanas kārtība

Līdzekļu pārvaldītājs saņem maksājumus par Plāna līdzekļu pārvaldi šī prospekta 3. punktā noteiktajā apjomā. Līdzekļu pārvaldītājs saņem pastāvīgo atlīdzību, kas ir 0,49% no Plāna aktīvu vidējās vērtības gadā un ietver maksājumus Turētājbankai kā arī maksājumus trešajām personām, kuri tiek veikti no Plāna līdzekļiem un ietverami maksājuma pastāvīgajā daļā. Līdzekļu pārvaldītājs nesaņem mainīgo atlīdzību.

Atlīdzība Līdzekļu pārvaldītājam tiek aprēķināta katru darba dienu. Tā tiek segta no Plāna līdzekļiem reizi mēnesī ne vēlāk kā 3 darba dienu laikā pēc kārtējā kalendārā mēneša beigām.

Kārtību, kādā aprēķināma un izmaksājama atlīdzība Līdzekļu pārvaldītājam, nosaka Normatīvie akti.

7.8 Pakalpojumi, kas saistīti ar Plāna līdzekļu pārvaldīšanu un ko Pārvaldītājs plāno nodot (deleģēt) citām personām

Normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā Līdzekļu pārvaldītājs ir noslēdzis vairākus līgumus ar kvalificētām un pieredzējušām juridiskām personām ar kurām tas nodod šīm personām tiesības sniegt atsevišķus Plāna pārvaldē ietilpstošus pakalpojumus.

Pakalpojums	Ārpakalpojuma sniedzējs, tā reģistrācijas numurs
Pakalpojumi, kas saistīti ar Plāna administratīvo vadību, ieskaitot: <ul style="list-style-type: none"> grāmatvedība aktīvu un saistību uzskaitē Plāna līdzekļu vērtības un Plāna daļas vērtības noteikšana 	"Cipari Baltic" SIA, reģ. nr. 40003597297
Iekšējā revīzija	"Grant Thornton Baltic" SIA, reģ. nr. 50003619401
Virtuālā servera un datorprogrammu licenču nodrošināšana	DPA SIA, reģ. nr. 40003351675

7.9 Turētājbanka

Sabiedrības nosaukums	"Swedbank" AS
Dibināšanas datums	14.05.1992
Reģistrācijas numurs	40003074764
Juridiskā adrese	Balasta dambis 15, Rīga, LV-1048

7.10 Turētājbankas tiesību un pienākumu apraksts saistībā ar Plāna līdzekļu pārvaldi un uzskaiti

Norēķinus par darījumiem ar Plāna līdzekļiem Līdzekļu pārvaldītājs veic ar Turētājbanku starpniecību, noslēdzot ar to Turētājbankas līgumu.

Turētājbankas pienākums ir:

- glabāt Plāna līdzekļus saskaņā ar Normatīvajiem aktiem un Turētājbankas līgumu;
- nodrošināt, lai Plāna daļas vērtība tiktu aprēķināta saskaņā ar Normatīvajiem aktiem un Prospektu;
- izpildīt Līdzekļu pārvaldītāja rīkojumus, ja tie nav pretrunā ar Normatīvajiem aktiem, Prospektu un Turētājbankas līgumu. Konstatējot ieguldīšanas noteikumu pārkāpumu, Turētājbankas pienākums ir nekavējoties rakstveidā par to informēt Līdzekļu pārvaldītāju un LB;

- nodrošināt, lai Plāna ienākumi tiktu izlietoti saskaņā ar Normatīvajiem aktiem un Prospektu;
- nodrošināt, lai darījumos ar Plāna mantu atlīdzība fondam tiek izmaksāta laikus;
- pēc LB pieprasījuma sniegt informāciju, ko Turētājbanka saņēmusi, pildot Plāna Turētājbankas pienākumus.

Turētājbanka, veicot savus pienākumus, darbojas saskaņā ar Normatīvajiem aktiem, neatkarīgi no Līdzekļu pārvaldītāja un vienīgi Plāna dalībnieku interesēs.

Turētājbankai ir pienākums sadarboties ar Aģentūru un tās ieceltiem zvērinātiem revidentiem, pēc Aģentūras pieprasījuma sniegt izrakstus no Līdzekļu pārvaldītāja kontiem saistībā ar Plāna līdzekļu pārvaldīšanu, bet Aģentūras ieceltiem zvērinātiem revidentiem (Līdzekļu pārvaldītāja pārbaudēm) padarīt pieejamus visus dokumentus par Plāna līdzekļu pārvaldīšanu, kas ir Turētājbankas rīcībā; iespējami ātri, taču ne vēlāk kā nākamajā darb dienā rakstiski ziņot LB par jebkuru Līdzekļu pārvaldītāja rīcību, ar kuru pārkāptas Normatīvo aktu prasības shēmas līdzekļu pārvaldīšanas jomā vai, kas ir pretrunā ar noslēgtā Turētājbankas līguma nosacījumiem.

Turētājbanka pilnā apmērā atbild Plānam, Plāna dalībniekiem un Līdzekļu pārvaldītājam par zaudējumiem, kas nodarīti, ja Turētājbanka ar nolūku pārkāpusi Normatīvos aktus vai Turētājbankas līgumu vai nolaidīgi veikusi savus pienākumus. Turētājbanka atbild Plānam un Plāna dalībniekiem par to finanšu instrumentu zudumu, kuri turēti pie Turētājbankas vai trešās personas.

7.11 Turētājbankai maksājamās atlīdzības apmērs, šīs atlīdzības noteikšanas un maksāšanas kārtība

Turētājbanka reizi mēnesī par Turētājbankas līgumā noteikti pakalpojumu sniegšanu saņem samaksu, kas noteikta šā prospekta 3.2. sadaļā.

7.12 Plāna zvērināts revidents

Zvērināta revidenta nosaukums:	PricewaterhouseCoopers SIA, licence Nr. 5
Reģistrācijas numurs:	40003142793
Juridiskā adrese:	Krišjāņa Valdemāra iela 21, LV-1010, Latvija

8 Ieguldījumu plāna līdzekļu un līdzekļu daļas vērtības noteikšanas metodes un kārtība

8.1 Plāna līdzekļu novērtēšanas vispārīgie principi

Plāna vērtība tiek aprēķināta kā starpība starp Plāna aktīvu un pasīvu vērtību. Aprēķins veikts saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (kopš 2023.gada 1. janvāra pievienota LB) normatīvajiem noteikumiem Nr. 189 "Valsts fondēto pensiju shēmas ieguldījumu plānu gada pārskata sagatavošanas normatīvie noteikumi", ievērojot Līdzekļu pārvaldītāja procedūras un iekšējos dokumentus.

Plāna daļas vērtība tiek aprēķināta, dalot Plāna līdzekļu vērtību ar Plāna daļu skaitu uz aprēķina brīdi. Plāna līdzekļu un tā daļas vērtību aprēķina brīdis ir Turētājbankas katras darba dienas plkst. 24:00.

Jaunas Plāna daļas Līdzekļu pārvaldītājs nosaka, izsakot Plāna daļās līdzekļus, kas no Aģentūras konta ieskaitīti Plāna kontā Turētājbankā. Aprēķinātais jauno Plāna daļu skaits vienāds ar attiecību starp vienā aprēķina periodā no Aģentūras ieskaitītajiem līdzekļiem un Plāna daļas vērtību šajā aprēķina periodā. Plāna daļu skaitu aprēķina un noapaļo ar precizitāti līdz septiņām zīmēm aiz komata.

Plāna daļas vērtība Plāna darbības sākšanas brīdī ir viens eiro. Plāna daļas vērtību aprēķina un noapaļo ar precizitāti līdz septiņām zīmēm aiz komata.

Informāciju par daļas vērtību ir pieejama Līdzekļu pārvaldītāja birojā, kā arī sazinoties ar Līdzekļu pārvaldītāju norādītajā darba laikā, kā arī mājas lapā www.vairo.lv. Daļas vērtība tiek noteikta katru dienu un publiskota katru darbadienu līdz plkst. 10:00.

Nosakot Plāna līdzekļu vērtību, tiek ievēroti šādi vispārīgie principi:

- būtiskuma princips – finanšu pārskatos tiek atspoguļota visa būtiskā informācija par darījumiem un notikumiem pārskata periodā;
- darbības turpināšanas princips – tiek pieņemts, ka Plāns darbosies arī turpmāk;
- darījumi un citi notikumi jāatspoguļo pēc būtības, tos uzskaitot un uzrādot atbilstoši to ekonomiskajam saturam un finansiālajai būtībai, nevis tikai to juridiskajai formai;
- piesardzības princips – novērtēšanu visos gadījumos veic ar pienācīgu piesardzību;
- konsekvences princips – tiek lietotas tās pašas novērtēšanas un grāmatvedības metodes, kas lietotas, iepriekšējā gada finanšu pārskatu sagatavošanā;
- uzkrāšanas princips – darījumu un citu notikumu ietekme tiek atzīta pārskata periodā, kad tie notiek, neatkarīgi no maksājuma datuma un rēķina saņemšanas vai izrakstīšanas datuma.

Izņēmuma gadījumos var pieļaut atkāpes no minētajiem grāmatvedības principiem un pieņēmumiem. Jebkuru šādu gadījumu ir jāpaskaidro finanšu pārskatu un citu pārskatu

pielikumos, norādot, kā tas ietekmēs Plāna aktīvus un saistības, finansiālo stāvokli un darbības rezultātus.

No Plāna līdzekļu ieguldījumiem saņemtie ienākumi tiek fiksēti Plāna daļas vērtības pieaugumā un tiek atkārtoti ieguldīti finanšu instrumentos, ņemot vērā Plāna ieguldījumu politiku un ievērojot Plāna prospekta noteikumus.

8.2 Plāna līdzekļu novērtēšanas metodes

Aktīvu pirkšana vai pārdošana tiek uzskaitīta darījuma dienā.

Plāna finanšu aktīvi sākotnēji tiek novērtēti to iegādes vērtībā. Iegādes vērtība ietver arī ar darījumu tieši saistītos izdevumus.

Vērtības noteikšana noguldījumiem kredītiestādēs

Procentus par noguldījumiem kredītiestādēs aprēķina par katru dienu un uzkrāj līdz termiņnoguldījuma beigām. Ja noguldījuma līgumā ir paredzēta uzkrāto procentu izmaksa pa daļām, tad dienā, kad tiek saņemti uzkrātie procenti, uzkrātā procentu summa tiek samazināta par saņemto procentu summu.

Vērtības noteikšana ieguldījumu fondu apliecībām

Ieguldījumi ieguldījumu fondos tiek novērtēti to patiesajā vērtībā. Patiesā vērtība ir fonda daļas pēdējā pieejamā (zināmā) vērtība, ko noteicis attiecīgā fonda pārvaldnieks.

Vērtības noteikšana regulētā tirgū tirgto fondu daļām (akcijām)

Regulētā tirgū tirgto fondu daļu (akciju) patiesā vērtība tiek noteikta, balstoties uz pēdējo zināmo šo fondu tirgus cenu. Tirgus cena tiek noteikta, izmantojot tirgus dalībnieku pirkšanas cenas vai attiecīgā regulēta tirgus cenas.

Plānā iekļautie finanšu instrumenti var tikt klasificēti trīs kategorijās:

- 1) tirdzniecības nolūkā turētie finanšu aktīvi;
- 2) pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi;
- 3) līdz termiņa beigām turētie finanšu aktīvi.

9 Informācija par nodokļiem un nodevām

Saskaņā ar Normatīvajiem aktiem Plāns nav juridiskā persona un tādēļ nodokļus nemaksā. Gadījumos, kad nodokļi ir piemērojami Plāna ieguldījumu objektiem, kā arī darījumiem ar Plāna līdzekļiem, nodokļu maksājumi tiek segti no Plāna līdzekļiem.

Mainot līdzekļu pārvaldītāju, Shēmas dalībniekiem nodokļi netiek piemēroti.

Pensijas, kas tiks izmaksātas, balstoties uz Shēmas dalībnieka pensijas kapitālu, tiks apliktas ar nodokļiem vispārējā kārtībā.

10 Līdzekļu pārvaldītāja pārvaldes institūcijas locekļu (amatpersonu) apstiprinājums par Plāna prospektā iekļautās informācijas patiesumu

Mēs apliecinām, ka šajā prospektā sniegtā informācija atbilst patiesībai un ka netiek slēpti fakti, kas varētu kaitēt Shēmas esošo un potenciālo dalībnieku interesēm.

VAIRO IPAS vārdā:

Valdes priekšsēdētājs

/Ilja Arefjevs/